

Innovációs törekvések és módszertani újítások az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán

Innovation initiatives and methodological advancements at Apor Vilmos Catholic College

Dr. DI BLASIO Barbara¹, Dr. GÁL Gyöngyi²

Apor Vilmos Katolikus Főiskola^{1,2}, HU-2600 Vác, Schuszter Konstantin tér 1-5.
email: avkf@avkf.hu, honlap: <https://avkf.hu>

Abstract – Methodological innovation

Our goal is to renew the content and methodology of the Pedagogy course on an evidence-based basis, create elaborate lesson plans, test work methods, and monitor the students' knowledge and attitude, as well as their professional autonomy. Then the dissemination of „good practice”. In our presentation, we present this process, using the possibilities provided by IT.

Keywords: global challenges, teacher training, subject development, IT, educational methodology

Kivonat – Módszertani újítás

Célunk a Pedagógusmesterség tantárgy evidencia-alapú tartalmi és módszertani megújítása, kidolgozott óratervek készítése, a munkaformák kipróbálása, a hallgatók tudásának és attitűdjének, szakmai autonómiájának monitorozása. Majd a „jó gyakorlat” disszeminációja. Előadásunkban ezt a folyamatot mutatjuk be, felhasználva az informatika nyújtotta lehetőségeket.

Kulcsszavak: globális kihívások, pedagógusképzés, tantárgyfejlesztés, informatika, oktatásmódszertan

1. BEVEZETÉS

A tantárgyfejlesztésünk a Pedagógusmesterség kurzust érinti, amely tartalmi és módszertani újítást jelent. Az alkalmazott oktatásmódszertan a kutatásalapú, a problémaalapú és a projektalapú tanulás köré szerveződik, építve a csoportos munkáltatásra. A tárgyat oktató személye szakértő-facilitátor szerepét tölti be. Együttműködési platformként pedig az eTwinning szolgál, amelyben a gyakorlati szakemberek, a hallgatók és a tanárképzők összehangoltan dolgozhatnak. Az eTwinning lehetővé teszi a pedagógushallgatók korszerű, környezeti igényekhez hangolt szakmai fejlődését, közvetlen kapcsolatot teremtve az iskolák és az egyetemek között. Például az egyetemek és az iskolák összehangolhatják tanterveiket, tanítási módszereiket és tanulási céljaikat, csökkentve a különböző oktatási szintek közötti különbségeket vagy olyan tantervet dolgozzanak ki, amely releváns, naprakész és összhangban van a hallgatók igényeivel. A pedagógusok is profitálhatnak az egyetemi oktatókkal, kutatókkal és a hallgatókkal való együttműködésből. Megismerik a legújabb kutatási eredményeket és a legjobb gyakorlatokat. Ez javíthatja saját tanítási készségeiket, illetve megismerhetik a legújabb oktatási trendeket. Ez a szoros együttműködés inspirálhatja a hallgatókat, elősegítve a tanulási motivációt, és megmutathatja az elméleti tudás gyakorlati alkalmazásait.

Kutatási kérdésünk: Hogyan lehet hatékonyan felkészíteni az óvodapedagógus és kisgyermeknevelő hallgatókat a megváltozott pedagógusszerepre? A módszertanilag és tartalmilag modernizált oktatási környezet, multimédiás eszközök felhasználása, interaktivitásra épülő oktatás fokozza-e a hallgatók érdeklődését, valamint bevonódásukat?

2. A FEJLESZTÉS CÉLJA

A Pedagógusmesterség tantárgy tartalmi és módszertani megújítása aktív tanulási környezet alakít ki, amelyben a hallgató feladatorientált és tevékenységközpontú tanulás során maga építi fel a tudását, szakmai

orientációját, illetve saját gondolatokat közölve önreflexiója fejlődik. A tanulási folyamat jelentős részét olyan tevékenységek alkotják, mint az információgyűjtés, -rendszerezés, értelmezés, azaz gondolkodást igénylő feladatvégzés, problémamegoldás. Az aktív tanulás természetesen nem korlátozódhat a tantermi munkára, hiszen ez a tanulási forma jelentős szerepet kaphat külső szakmai tevékenységekben és az online oktatási környezetben. Az aktív tanulásnak a maradandó, használható tudásra gyakorolt hatása az aktív, cselekvő részvételen (a tanuló ágens) túl azért fontos, mert a tanulás érdekessé, élményalapúvá válik, s ezzel szoros összefüggésben nő a tanulás belső hajtóereje, a tanuló motivációja. Az autentikus tanulás lehetőséget nyújt az elméleti ismeretek gyakorlattal történő összefűzésére.

Oktatott tantárgyunkban a fejlesztés során egy már online elérhető elméleti összegző és rendszerező kiadvány felhasználható elemeire építve, evidencia-alapú, saját hallgatói igényekhez illeszkedő tartalmi és módszertani újítást vezetnénk be. Fejlesztő értékkel zárnánk a kurzust, amely a hallgatói erősségeire és gyengeségeire is rávilágít. Várható eredményeink szerint a fejlesztés párhuzamosan hat a hallgatók tárgyi-tartalmi ismereteire, amelynek fókuszába egyrészt az Alfa-generációt képviselő gyermekek megváltozott szükségletei kerülnek, másrészt hatással van a főiskolai hallgatók tanulási hatékonyságára és szakmai attitűdjére. A kiválasztott munkaformák főleg párosan és csoportosan valósulnak meg, ezzel pedig mentálhigiénés szempontból a társak támogatására is számíthatunk mind érzelmi, mind pedig a megismerés terén. A Pedagógusmesterség tantárgy evidencia-alapú tartalmi és módszertani megújulása, az említett munkaformák kipróbálása, a hallgatók tudásának és attitűdjének, szakmai autonómiájának monitorozása támogatja a hallgatók szakmai bevonódását.

2.1. Globális kihívások

A globális kihívások egyike, hogy az oktatás képzéssé válik, a gondolkodás ambivalens lesz, a lélek és a kritikai szemléletmód eltűnik, és végül az ember saját humanitása kerül veszélybe. Mégsem adhatjuk át magunkat a rezignációnak. Alkalmazkodnunk kell a környezet elvárásaihoz, kihívásaihoz. Újra kell gondolni a fő értékeket, amelyek irányítják az oktatási rendszert.

Az oktatás a civilizált világ válságaira maga is válsággal reagál, a tömegoktatásban az esélyegyenlőség biztosítása központi jellegű, elkerülhetetlen a felnőttek tekintélyi szerepe a gyermekek nevelésében, oktatásában, de a kapcsolatuknak természetesnek kell maradni. A világot a gyermek a bölcsődében, óvodában és az iskolában ismeri meg, amely a család és a világ közé ékelődik. Az óvoda fokozatosan a maga módszereivel vezeti be a gyermeket az állandóan változó világba. Az óvoda és iskola feladata, hogy beavassa a gyermeket a múltba, hogy ismerje a hagyományokat, de az újdonságot is meg kell mutatnia, ami a jövő felé irányul. Ez a társadalmi létezés kontinuitása, amely az oktatás és nevelés révén jön létre. Korunkban – amely a 20. század utolsó évtizede óta gyors ütemben alakult ki és folyamatos átalakuláson esik át – lényeges jelentéssel bíró kifejezések váltak uralkodóvá: globalizáció, tudomány és technológia. Ezek következtében az átlagember életében reflexióként szintén meghatározó jelentésű fogalmak hangsúlyosak: a globalizált világ folyamatai, inkongruencia és ellentmondás, a képességek új rendszere. Jelenünket olyan kifejezésekkel jellemezhetjük, amelyeknek a hatásai az egyén életében visszafordíthatatlanok, amelyek körülöttünk kognitív és etikai változásokat sugallnak. Ezen hatások a neveléstudományt is adekvát megoldások keresésére sarkallják.

2.2. A generációk viszonya

Közismert tény, hogy napjainkban, a nappali tagozaton tanuló főiskolai hallgatók nagy többsége az ún. Z generációhoz tartozik. Vagyis ők az első digitális bennszülött generáció, akik 1995 és 2010 között születtek. E generáció fő jellemzői a rövidebb ideig tartó figyelem, egyszerre több mindennel való foglalkozás (multitasking) [2]. Tanulási stílusukat jellemzi, hogy nem tudnak megtanulni mást, csak azt, amit értenek. Továbbá vállalkozó szelleműek és nagyon individualisták. Az olvasás nem az erősségük, viszont sokat játszanak számítógépes játékokkal és néznek online sorozatokat. Röviden összefoglalva a jelenlegi képzésben résztvevő Z generációs hallgatók digitális tulajdonságait, fontos kérdésként fogalmazódik meg, hogy ennek a generációnak milyen pedagógiai, szakmai és módszertani tudással szükséges rendelkeznie ahhoz, hogy a mai kisgyermeket (akik az Alfa generációhoz tartoznak) megfelelően nevelje és fejlessze.

Az Alfa generáció eltérő jellemzői: ők azok, akik 2010 után születtek, nevezik még őket érintőképernyősöknek is, mivel előbb tanulnak meg tabletet használni, mint kés-villát. Egy európai kutatás szerint a 0-2 éves korúak 30%-a használ tabletet, 10%-uk első szava is tablet volt [3]. Nagyon sok időt töltenek el a virtuális környezetben, ami csökkenti a szabad levegőn eltöltött időt. A feltevések szerint ők lesznek a legmagányosabb generáció, túltesznek majd a Z generáción is, illetve súlyos nyelvfajlódási hátránnyal rendelkeznek, ami már kisgyermekkorban is érzékelhető.

A korábban feltett kérdéshez visszatérve, olyan megoldásokat kell keresnünk, amely a pedagógushallgatók tantárgyi, módszertani repertoárjának korszerűsítését célozza meg, figyelve a digitális eszközök nevelésben betöltött szerepére. A digitális generációk egyik legfontosabb jellemzője a sokféleség. Gyarmathy Évát idézve: „ahogy a természetben is egyre több és nagyobb az extrémítás, így a gyerekek is a jelenleginél még szélsőségesebb fejlődést mutatnak majd a következő évtizedben” [2]. Ennek értelmében a személyre szabott, differenciált és öndifferenciált tanulás biztosítása nem lehetőségként merül fel, hanem szükségszerű lesz az oktatásban.

2.3. Tanulást segítő informatikai eszköz

Az eTwinning egy biztonságos webalapú hálózat létrehozását teszi lehetővé tanárok és tanulók számára, akár európai más országok tanárai és diákjai részvételével. Fokozza a személyes és szakmai fejlődést azáltal, hogy aktívan bevonja azokat a tanárokat, akik sokrétűen alkalmazzák a technológiát a tanítás során, különös tekintettel az iskolák közötti együttműködés előmozdítására. Az eTwinning digitális platformként az iskolák együttműködését támogatja, a tanárok szinkron és aszinkron módszereket alkalmaznak a tervezett projektjeik lebonyolításához, elősegítve a hatékony tanulási-tanítási környezetet [1], vagyis az eTwinning tanár-orientált platform, amely megkönnyíti az iskolai szereplők együttműködését a technológia felhasználásával. Kutatások azt mutatják, hogy az eTwinning használata a tanárok és a tanulók informatikai felhasználói kompetenciáit, a digitális írástudását és az idegennyelv-készségeket fejleszti, illetve a szociális kompetenciák és a motiváció növekedése terén is serkentő hatással bír, főleg a társakkal való együttműködés révén.

3. BEFEJEZÉS

A fentiek alapján jogosan fogalmazódik meg bennünk, hogy a pedagógusképzésben megjelenő „z-generációs” hallgatók milyenek látják korunk Alfa-generációs gyermekét? Mi oktatóként hogyan tudjuk figyelembe venni hallgatóink megváltozott igényeit?

Hosszútávon a pedagógusképzés reformja szükségesnek látszik, amely az új társadalmi és munkaerőpiaci igényeknek megfelelő oktatási rendszerhez igazítja az oktatási képzési kimenetet. A pedagógusmesterség birtokában a hallgató képes a gyermekek kognitív és érzelmi támogatására, az élethosszig tartó tanulásra, a gyorsan változó környezet kihívásaihoz alkalmazkodásra, inkluzív pedagógiai hozzáállásra és a források nagyhatékonyágú szűrésére és feldolgozására. Felelősnek érezzük magunkat azért, hogy az intézményünk jelenlegi hallgatói – jövődó pedagógusai – megfelelő szakmai tudással, módszertani ismerettel, erős pedagógusidentitással és pozitív gyermekképpel lépjenek a pedagógusi pályára.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Fejlesztésünk az Apor Lépés Rektori Pályázat 2024 támogatásával folyik.

IRODALMI HIVATKOZÁSOK

- [1] Etwinning, Step by Step eTwinning, Ministry of National Education (meb), General Directorate of Innovation and Educational Technologies, 2022.
- [2] Gyarmati É., Az infokommunikációs kor generációi. Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete. 2019. Internet: <https://osztalyfonok.hu/series/az-infokommunikacios-kor-generacioi/> (Utolsó letöltés: 2024. 02. 28.)
- [3] Mascheroni, G., Ólafsson, K., Net Children Go Mobile: risks and opportunities. Second Edition. Milano: Educatt, New York, 2014.